

KAJ NAS UČI PRATIKA?

12. Sv. mučenci.

Babica: No, ali vaju je zopet pratika pripravila v kako nasprotje?

Janko: Zdaj pa ne; saj je bilo že zadnjič rešeno najino sporno vprašanje, ko ste se tudi vi zavzeli za slavo apostolov. In zdaj oba pričakujeva, da boste tudi še kaj povedali v slavo svetih mučencev, saj takoj za apostolsko častjo pride slava svetega mučeništva.

Babica: Prav praviš. Mučeništvo je nekaj izredno lepega v cerkveni zgodovini. Seveda vam tega ne morem v kratkem tako dopovedati, kakor bi rada; pa saj boste imeli še premnogokrat priliko slšati in čitati ganljive reči o svetih mučencih. Jaz vam povem za zdaj le to, kar je mene od nekdanj najbolj zanimalo. In to so zlasti te-le tri reči: neizmerno veliko število mučencev, grozne muke, ki so jih morali trpeti, in pa čudovita moč in srčnost, s katero so svetniki prenašali vse nečloveško mučenje.

Že v prvih treh stoletjih krščanske dobe je umrlo nad enajst milijonov kristjanov mučeniške smrti le v rimskem cesarstvu. Pa ko je minilo takozvano rimsko preganjanje, se je zopet in zopet ponavljalo kruto mučenje po raznih deželah, skoraj povsod, kjerkoli se je oznanjala naša sv. vera, prav do današnjih dni. Torej se ne dá niti oddaleč določiti ogromno število vseh svetih mučencev vesoljnega sveta v vseh stoletjih, kar obstoji sv. cerkev! Število svetih mučencev se je zato tako zelo namnožilo, ker kruti preganjalci niso nič zbirali, marveč neusmiljeno trpinčili in morili kar od kraja vse: močne in šibke, imenitne in preproste, stare in mlade, celo tudi otroke.

Še bolj se nam morajo prikupiti te nedolžne žrtve, če pomislimo, kako grozovite muke so jim prizadevali. Mučili so jih z ognjem: počasi sežigali na grmadah, pekli na železnih stolih in pletenicah; potapljali jih v razbeljene tekočine, v vrelo olje, raztopljeni svinec; trpinčili jih z razbeljenim železjem; v vnetljive reči zavite so zažigali, da so jim svetili kot plamenice itd.

— Mučili so jih z živalmi: metali jih izstradanim zverem, levom, tigrom, divjim volom in kravam; nekatere so privezali konjem za rep in zapodili konje; med strupene kače jih metali; celo v kože divjih zveri so jih zašili in pse naščuvali nanje itd. — Mučili so jih z ranami: pretepali z biči, šibami, palicami do belih kosti; razmesarjali jih z železnimi kremplji in grebeni; neusmiljeno so jih nategovali na tezavnicah, da so jim členki pokali in stopili iz sklepov, kar je še bolj bolelo nego vidne rane; vlačili so jih po zbodičastih črepinjah in školjkah; mnogim so izkopali oči in iztrgali jezik, ali pa so jim ud za udom sekali in trgali od telesa. — In koliko so morali svetniki trpeti po nesnažnih, zaduhlih in vlažnih ječah, vklenjeni v težke verige ali vloženi med klade, koliko v pregnanstvu in v rudokopih itd. Saj bi pač ne prišli do konca, ko bi hoteli vse natanko opisavati. Pregarjalci že sami niso vedeli, kaj bi si mogli še hujšega izmisliti zoper kristjane.

Čemur pa se moramo še najbolj čuditi, je svetih mučencev neupogljiva moč in srčnost, krotkost in potrpežljivost, s katero so prenašali take neslišane muke in bolečine. Srečne so se šteli in Boga so hvalili, če so bili obsojeni v mučenje in smrt. Veselo so hiteli na morišče, mnogi so prepevali hvalne pesmi v najhujših mukah ter umolknili šele s smrtnim vzdihljem.

Dà, ponosni smemo biti, da smo otroci take matere — svete katoliške cerkve — ki si je vzgojila take sinove in hčere, tako pogumne in neustrašene junake! Pa naš pravi ponos bodi v tem, da jih zvesto posnemamo ter tudi mi — kot kremeniti značaji — izpolnujemo voljo božjo vselej in povsod, naj bo nam to prijetno ali neprijetno, lahko ali z težavno!

* * *

12. nov.

Sv. Martin se je skazal kot vrlega poštenjaka v vseh dobah svojega nad 80 let dolgega življenja in po vseh krajih, kamor ga je privedla božja previdnost. Rojen je bil v Sobotici na Ogrskem, vzgojen pa v Paviji na Laškem, kamor se je preselil njegov oče kot višji vojaški poveljnik. Bil je sin poganskih staršev; toda kot

enajstletni deček je začel skrivaj zahajati h kristjanom in je bil sprejet med katehumene, t. j. med one, ki so se pripravljali za sveti krst. Ta ukaželjnost dobrega dečka je bila podlaga njegovemu brezmadežnemu življenju in prezaslužnemu delovanju. Kot petnajstletni mladenič je šel po želji svojega očeta v vojake in se preselil na Francosko. Pa tudi tukaj je ostal v kljub silnim nevarnostim nedolžen poštenjak. Gotovo vam je znana ona ganljiva dogodba njegovega usmiljenega srca, ko je polovico svojega vojaškega plašča daroval beraču, ker drugače ni mogel izpolniti njegove prošnje.

Pa kmalu se odpove vojaštvu, se da dodobrega poučiti v sv. veri in sprejme sveti krst. Škof sv. Hilarij mu je učitelj in voditelj. Za nekaj časa gre domov, da bi tudi starše pridobil za sveto vero. Pa le pri materi se mu izpolni ta srčna želja. Nato se vrne zopet na Francosko in izpopolnjuje svojo svetost zlasti z redovniškim življenjem, ki ga pospešuje tudi pri drugih s toliko vnemo, da ga je ob njegovem pogrebu spremljalo 2000 menihov. Izvolili so ga za škofa, da si se je branil te visoke časti; pa tudi kot škof je živel preprosto in strogo prav kakor menih.

Kaj pa pomeni na sliki gos poleg sv. Martina? Nekateri pravijo, da spominja na to, ker so ga gosi izdale s svojim kričanjem takrat, ko se je skrival, da bi ga ne mogli izvoliti za škofa v turonskem mestu. Drugi pa razlagajo tako-le: v stari krščanski dobi se je adventni post začel že o sv. Martinu in je bil ta dan nekakšen pust, ko so zadnjikrat jedli meso in je gosja pečenka bila poseben del te gostije.

VRANA IN ŠOJA.

Mlada vrana se je gladni
šoji bahala enkrat:
„V celem svojem še življenju
ni me nikdar mučil glad.“

Drugi dan pa sneg odene
s težkim plaščem vso zemljo,
šoja pa je vrano v snegu
našla od gladu mrtvo.

Osojski.

